

**עת"א 64935/06 - רפאל אביטן, נגד שרות בתי הסוהר, מדינת
ישראל**

בית המשפט המחויזי בחיפה

19 יולי 2017

עת"א 17-06-64935 אביטן(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקה האסיר - זמינים ואח'

בפני כב' השופט ד"ר רון שפירא, סגן נשיא

העוטר
רפאל אביטן, (אסיר)
ע"י ב"כ עו"ד קלוגרמן (סניגוריה ציבורית)

נגד
1. שרות בתי הסוהר
2. מדינת ישראל ע"י עו"ד גב' ענת לכיש
המשיבים

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

העוטר הגיש עתירת אסיר שענינה בתנאי חופשה שנקבעו בעניינו והינם שונים מ אלו שנקבעו בעניינו בעבר.

העוטר מרצה עונש מאסר למשך 20 שנים בגין עבירות מין, חטיפה ואיומים. עד היום ריצה כ-19 שנות מאסר. כיום משיר לקטgorיה ב-1 והוא מבקש לשלו בנסיבות חופשות בהתאם להשתתו עליו בעבר. חופשותיו של העוטר הופסקו למשך מועלה משנה לאחר שנפתח נגדו תיק בגין עבירות אלימות שבוצעו לכארה במהלך היוותו בין כתלי הכלא. בעקבות החלטת בימ"ש זה מיום 21.5.2017 בעת"א 21998-04-17 הוחזר העוטר לנסיבות חופשות, אך זאת בתנאים מגבלים שנקבעו ע"י גורמי שב"ס, כגון מעצר בית ומפקחים צמודים.

כאמור, העוטר טוען כי יש לשלו בסביבה חופשות בהתאם להשתתו עליו בעבר. נטען כי התיק שנפתח נגדו יכול לשיטים ביצוי. כן נטען כי במסגרת חופשותיו מנסה העוטר להסדיר את חייו ולפעול למען שיקומו וחזרתו האפשרית לחברה בקרבת שחוריו בעוד כולה. נטען כי במהלך כל החופשות בעבר לא ניתן מעולם כי הפר תנאי מתנאי החופשות ולא הועלתה כל טענה המעלה חשש למסוכנות לעצמו או לאחרים, זאת כאשר הוא שאה בחופשות בתנאים מינימליים ללא צורך במעצר בית או מפקחים צמודים והוא עומד בהם. נטען כי המשיב עצמו לא עומד בתנאי הפקודה כאשר ביטל את החופשות למשך מועלה חצי שנה בגין הוראות הפקודה.

המשיב טוען כי על פי פקודת הנציבות 04.40.00, העוסקת בחופשות אסירים, אסירים המסוגים לקטgorיה ב-1 הם אסירים שככל יציאה שלהם לחופשה מותנית באישור אח"מ/קמב"ס וכפופה לתנאים מגבלים מבין התנאים המפורטים בנספח א' לפקודה שיקבעו על ידי אח"מ/קמב"ס. פקודת הנציבות מתווה את התבcheinים והתנאים ליציאת אסירים

עמוד 1

© verdicts.co.il - זו כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין

לחופשה על פי מדרדים שונים הנוגעים, בין היתר, לחומרת העבירה שבה הורשע האסיר, להתנהגותו בבית הסוהר, יתרת מאסרו, מידת מסוכנותו ועוד. כמו כן, בהתאם לפקודת החופשות, אסיר שחויפותיו הופסקו, מכל סיבה שהיא, לתקופה של שישה חודשים ומעלה, דינה של יציאתו לחופשה ראשונה לאחר הפסקה כדין יצאה לחופשה ראשונה. נטען כי הוראות הפקודה מאפשרות למשיב לבחון את שיובו המוחודש של אסיר שחויפותיו הופסקו מכל סיבה שהוא בסבב חופשות בצורה מדורגת ומפוקחת עד לקבלת רמת אמון מعتبرת שתביא לבסוף לשילובו בהתאם לאגף בו הוא משובץ. המשיב טוען כי מדובר באבחנה מוצדקת שנועדה לתוכלית ראייה וכי הוא נוקט במידות נכונה עת הוא משלב את האסיר בחופשות ממשורה תוך שהוא בוחן ומשכל את ההשלכות הנובעות מכך.

המשיב טוען כי בבקשת העוטר אינה עולה בקנה אחד עם סדרי הנהול שנקבעו על ידי הגורמים המקבעים בשירות בתי הסוהר, עליהם הוטלה האחוריות הכבידה לניהול מתקני הכליאה. המשיב טוען כי נסיבותיו הפרטניות של העוטר אין מצדיקות החרגה או סטייה לקולא מדיניות המשיב ונhalbיו. נטען כי רצף העבירות והדו"חות המשמעתיים שהעוטר צבר לחובתו הינו חריג בהיקפו ומהווה סמן להדרגות המتابקשת בשילובו מחדש בסבב חופשות. כן נטען כי מדובר במאי שנגדו תלוי ועומד כתוב אישום נוספת בגין עבירות אלימות שביצע במאי 2016 בהיותו בין כתלי הכלא. נטען כי לא מן הנמנע שייגזר נגדו מאסר נוסף ואף זאת נלקח בחשבון לעניין שיקולי המסתכנות והתנאים שנקבעו לו בעת הוצאתו מהחודשת לחופשה. עוד נטען כי ביום 2.7.17 מסרה משטרת ישראל חוות דעת עדכנית לעניין התנאים שהוטלו על העוטר ובها פורט כי בשל חלוף השנה מחופשתו האחורה של העוטר נערכה הערכת מסוכנות מחודשת לגביו והוחלט להחזירו לסבב חופשות תחת תנאים מגבלים, זאת גם בשל הנסיבות בגין נעצרו חופשיותו וسطטווס התקיק והוחלו עליו תנאי הגבלה מחמירים יותר: מעצר מוחלט וכן 2 ערבים צמודים. הוא הושב לתנאים התחלתיים כנהוג בקטגוריה -1, אך משטרת ישראל תבחן את התנהלותו במשך מספר חופשות ובמידה ייעברו ללא חריג תשקל בחיבור הקללה הדרגתית בתנאיו. נטען כי אין זו הפעם הראונה שנעצרו חופשיותו של העוטר וגם בפעם קודמת חזר בהדרגות. נטען כי קרו גם מקרים בהםஇוחזר לחזור בשעה מהחופשה. כן נטען כי החלטת המשיב סבירה, מידתית ואחראית ותואמת את פקודת המשיב ואין כל פגם המצדיק התערבות.

העוטר עצמו טוען שגורמי שב"ס מתנצלים לו בגלל שהוא מגיש עתירות ועומד על זכויותיו. טען ש-15 שנה הוא יצא לחופשות ולא הפר את תנאי החופשות. טוען שהוא מבקש לצאת ולהשתקם, כי עשה דרך והוא נקי מסמים קרוב ל-17 שנים. מבקש לאפשר לו לצאת ולהכנין עצמו לשחרור.

דין ומסקנות:

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים ואת החומר שהוגש לעיוני הגעתו למסקנה כי יש לדוחות את העירה שכן לא ניתן לקבוע בנסיבות המקירה כי החלטת המשיב הינה בלתי סבירה או כי נפל בה פגם המצדיק התערבות, כל זאת בכפוף להעורת שיפורתו להלן.

ראשית, ראוי להזכיר את עקרונות הביקורת השיפוטית על החלטות שעוניים בקביעת תנאי חופשות אסירים, כפי שפורטו לאחרונה ברע"ב 3600/17 **אדוארד שימנוב נ' שירות בתי הסוהר** (17.6.2017):

"...**שיעור הדעת בקבלת ההחלטה בעניין יציאת האסיר לחופשה הוא של שירות בתי הסוהר. בית**

המשפט לא יכול את שיקול דעתו של שירות בתי הסוהר בשיקול דעתו שלו, אלא הוא בוחן האם שיקול הדעת הופעל באופן סביר ועל יסוד שיקולים עניינים בנסיבות המקרא [רע"ב 3019/98 מדינת ישראל נ' ארזי, פ"ד נב(2) 743, 747 (1998); רע"ב 9/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (4.4.2012); רע"ב 16/16 6862 פוקס נ' שירות בתי הסוהר, פסקה 8 (7.12.2016)].

כאמור, סיוגו של העוטר שונה והוא הוצא מסבב חופשיות בשל תקנית אלימה שארכה בין כתלי בית הסוהר. בגין תקנית זו הוגש כתב אישום והתיק מתנהל וטרם הסתיים בהכרעת דין. כפי שנקבע במסגרת עתירות קודמות שהגיש העוטר, נראה כי אין מדובר בתקנית שככל כולה מונחת לפתחו של העוטר. כן נקבע בעבר במסגרת עתירות קודמות כי לא היה מקום לעצור את חופשותו לתקופה שמעבר לתקופה שנקבעה בנהלים ובימ"ש זה הורה למשיב להחזיר את העוטר לסבב חופשיות. בימ"ש זה אף עמד בהחלטות קודמות על מערכת היחסים העכורה בין גורמי שב"ס וטענותיו של העוטר להتنכלות מצד גורמי שב"ס.

ההחלטה להחזיר את העוטר לסבב חופשיות תחת תנאים מגבלים ובהדרגה להסיר את התנאים המגבילים, לאחר שיושב האמון, איננה מהויה החלטה בלתי סבירה או בניגוד לנוהלים או לדין. כפי שציינתי בהחלטתי מיום 28.6.2017, גורמי שב"ס והמשטרה הסמכות, כמו גם החובה, לבחון לפני כל הוצאה אסיר לחופשה אם יש נתונים חדשים לעניין אותו אסיר שיש בהם כדי להשפיע על הערכת מסוכנותו ומכלול השיקולים שיש להביא בחשבון בעת הוצאה אסיר לחופשה. על כן, אין מקום בנסיבות העניין לקבוע כי נפל בהחלטה, מעצם העובדה שונות תנאי החופשה, פגם המצדיק התערבות.

עם זאת, לאור הרקע העובדתי שתואר לעיל, ומאחר שמדובר באסיר שבמשך כ-15 שנה יצא לחופשיות ללא הפרות, למעט איוחור של כשעה בשעת החזרה לטענת המשיב, ובנסיבות העניין, כאשר מדובר באסיר שריצה את הרוב המוחלט של עונשו ועתיד להשתחרר בעודו כתוב האישום החדש שנפתח לא ידוע אם יזכה או יירושע, ולעת הזאת עומדת לו חזקת החפות), נראה כי ניתן לנסות ולזרז את הליך בחינת הצורך במגבלות שנקבעו לעת יציאתו לחופשיות.

בחינת עניינו של אסיר, גם אם מדובר בבדיקה מחודשת, אינה יכולה להיעשות בהתאם לבסיס הנתונים שנוצר בעניינו של אותו אסיר לאורך מאסרו, ובמיוחד כאשר מדובר באסיר המרצה מאסר כה ממושך. בהתאם, יש להביא בחשבון לעניין זה את הניסיון שהצטבר בעניין יציאותו לחופשה בעבר וכן את העובדה שחויפותיו נשלו לתקופה שמעבר לתקופה הקבועה בנהלים וכן היה המשיב מחזיר את העוטר לסבב החופשיות בהתאם לנוהלים במועד, יתרון כי בעת כביר היה מסיים העוטר את הליך החזרה הדרגי לחופשיות ללא הגבולות. משטרת ישראל בחו"ד עדכנית שמסרה ביום 2.7.17 ציינה כי תבחן את התנהלותו של העוטר במהלך מספר חופשיות ובמידה ויעברו ללא חריג תשקל בחיבור הקללה הדרגתית בתנאיו. נראה כי ניתן לקצר הליך זה של בחינה מחודשת, וזאת על רקע הניסיון שהצטבר בעניינו של אסיר זה בעת יציאותו לחופשיות בעבר.

סיכום:

מהטעמים שפורטו, סבורני כי במקרים אלה לא נפל בהחלטה להטיל מגבלות על יציאותו של העוטר לחופשה פגמ

המצדיק התרבות, שכן מדובר בהחלטה סבירה ובהתאם לדין ולנהלים. זאת בכפוף לכך שגורמי שב"ס וממשטרת יבחןו את התנהלותו של העוטר וישקו לזמן או להסיר את המגבלות, בשים לב להטנהגותו בעבר בעת יציאה לחופשיות במשך שנים רבות ובשים לב לכך שחויפותיו הופסקו מעבר לתקופה הקבועה בנהלים ונדין ובמ"ש זה קבע כי ההחלטה שלא להחזירו לסתובח חופשיות הינה בלתי סבירה והוראה להחזירו לסתובח חופשיות.

ראוי כי בנסיבות העניין יבחן גורמי המקצוע שב"ס ובמשטרת האפשרות לקצר את משך בחינת עניינו של האסיר ואת האפשרות להחזירו לתנאי חופשיה כפי שנקבעו בעניינו בעבר, וזאת מוקדם ככל שניתן.

בשול' האמור יעיר כי העוטר ציין כי הקלה בתנאי חופשיות חיונית לצורך הסדרת שיקומו לאחר מסרו הממושך. ראוי שגם עניין זה יובא בחשבון ויבחן ע"י גורמי רשות אגוריumi הטיפול של שב"ס, הכל כדי לסייע לאסיר להשתלב בצורה חיובית בחברה בעת שישים מסר שiasco ארוך.

העתירה נדחתת, בכפוף לאמור לעיל.

המצוירות תעבור עותק פסק דין לב"כ הצדדים ולעוטר באמצעות שב"ס.

ניתנה היום, כ"ה تموز תשע"ז, 19 ביולי 2017, בהעדר הצדדים.

ד"ר ר. שפירא, ס. נשיא